

Anhörigåterförening

Utredningen har haft i uppdrag att dels ta ställning till hur rådets direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening skall genomföras i svensk lag, dels ta ställning till hur rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning skall genomföras i svensk rätt.

Dessutom att utreda hur förslagen in Anhörigskommitténs delbetänkande Vår anhörigsinvandring (SOU 2002:13) förhåller sig till bestämmelserna i rådets direktiv. Utredningen fick dessutom ett tilläggsdirektiv om att föreslå vilka författningsändringar som var obligatoriska för direktivens genomförande (detta redovisades i ett delbetänkande i mars 2005).

Målet var att åstadkomma en **ändamålsenlig och enhetlig** lagstiftning.

Förarbete:

- SIOS instämmer med regeringskansliets initiativ (när utredningsförslag bereddades) att göra bestämmelser oberoende av medborgarskap.
- SIOS instämmer även med utredningens förslag att en bestämmelse införs som anger att vad som sägs om uppehållstillstånd för en utlänning som är eller har för avsikt att bli sambo till en referensperson också skall gälla utlänning som är eller avser att bli sambo till en medborgare i en EES-stat eller Schweiz som har uppehållstillstånd i Sverige.

Utredningens förslag

- SIOS instämmer i allmänhet med utredningens tolkning av rådets direktiv som en s.k. minimidirektiv, vilket ger utrymme för en generösare svensk tolkning.

Detta innebär att familjeåterföreningen under alla omständigheter bör gälla medlemmar i kärnfamiljen (make/maka, sambo, registrerad partner, omyndiga barn) men att den får tillämpas i vissa fall även för föräldrar, myndiga barn i beroende ställning eller andra anhöriga om det förekommer synnerliga skäl eller om de utgör familjens sista länk i ursprungslandet.

SIOS anser att begreppet kärnfamilj som används av rådet är mycket restriktivt då i många samhällen de som invandrar till Sverige kommer ifrån utgör ofta familjen i bredd mening det enda sociala nätet: gamla föräldrar, ogifta fastrar, mostrar och syskon, myndiga barn i beroende ställning. SIOS rekommenderar en generösare tolkning av s.k. minidirektiven, med noggrann prövning av varje fall och särskild hänsyn till gamla föräldrar, och andra anhöriga i beroende ställning (av personlig eller ekonomisk slag)

När det gäller den befarade kostnadsökning som en sådan generösare tolkning skulle innebära, anser SIOS att det skulle kompenseras, rent ekonomiskt, genom en minskning av skenäktenskap och genom att referenspersonen helhjärtat skulle kunna satsa på att arbeta och leva i Sverige, till gagn för integrationen i allmänhet.

- SIOS är principiellt emot att försörjningskravet, när det gäller anhöriga utanför kärnfamiljen, återinförs. Kravets återinförande föreslås främst av ekonomiska skäl

Rent principiellt skulle detta krav befästa att det finns olika kategorier medborgare i samhället och att välfärdstatens förmåner inte är lika för alla de som är bosatta i landet. Det skulle vara förödande med hänsyn till antidiskrimineringslagstiftningen.

SIOS instämmer dessutom med utredningens tveksamhet, främst med hänsyn till jämställdhet (kvinnor som tjänar mindre skulle ha ännu mindre möjlighet att återförenas med sina anhöriga) och till det faktum att försörjningskravet skulle riktas till en redan utsatt grupp i samhället.

SIOS är dock medveten om de ökade kostnader som en för bredd tolkning av lagen skulle innebära och samtidigt anser att det inte är önskvärt att det faller på enskilda tjänstemännen att tolka lagen. Det skulle innebära en viss risk av godtycklighet.

SIOS bedömer att det kan finnas andra vägar att gå, dels genom att asylsökande redan vid första ansökan presenterar sin familjesituation (omyndiga och myndiga barn, gamla föräldrar, andra familjemedlemmar i beroende ställning, en släkting som utgör sista länken), dels genom att man sätter något slags krav på referenspersonen, t ex att han/hon har försörjt sig själv under ett år, innan man behandlar ansökan om anhörigåterförening. .

SIOS anser att man, i de fall tillstånd inte ges att kalla in de gamla föräldrar eller andra familjemedlemmar i beroende ställning till referenspersonen, borde återinföra skattelättnader för dem som skickar pengar utomlands för att försörja sin familj.